

PEADIREKTOR

Otsus

Väljavõte
Ärisaladus välja jäetud

Tallinn

25. mai 2005.a nr 28-L

Haldusasja menetlemise lõpetamine haldusakti andmata

1. Haldusmenetluse alustamine

2. veebruaril 2005.a esitas AS HTG Invest (registrikood 10309879) Konkurentsiametile kaebuse olulist vahendit omava ettevõtja peale.

Kaebuse laekumisega algas AS Tallinna Sadam poolse väidetava olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste rikkumise osas haldusmenetlus.

2. Haldusmenetluse sisu

Haldusasja menetlemise eesmärgiks oli välja selgitada kas AS Tallinna Sadam omab AS HTG Invest suhtes olulist vahendit ning kui omab, siis kas AS HTG Invest kaebuses kirjeldatud asjaolude ning hiljem esitatud ja kogutud teabe kohaselt on AS Tallinna Sadam olulist vahendit omava ettevõtja kohustusi rikkunud, s.o kas AS Tallinna Sadam tegevuses esinevad konkurentsiseaduse (edaspidi: KonkS) § 18 lg 1 p 1 tunnused.

3. Menetlusosalised

Võimaliku haldusakti (ettekirjutuse) adressaat:
AS Tallinna Sadam (registrikood: 10137319, asukoht: Sadama 25, 15051 Tallinn).

Kaebuse esitaja:
AS HTG Invest (registrikood: 10309879, asukoht: Uus-Sadama 19-13, 10120 Tallinn).

4. Faktilised asjaolud ja tõendid

4.1 Kaebuse sisu

Vastavalt AS HTG Invest kaebusele on AS Tallinna Sadama valduses alljärgnevad olulised vahendid Paldiski Lõunasadamas:

1. Kaid nr 5 ja 6 ja kaidel asuvad laoplatid suurusega 3000 m² ja 4417 m²;
2. Laoplatid 1-5, A, B C, E;
3. turbaterminaalse opereerimise/manööverdamispind D.

AS HTG Invest, kes tegeleb stividorteenuste ja sellega seotud teenuste osutamisega, väitel on ligipääs eelnimetatud olulistele vahenditele tema majandustegevuse jätkamise ja teostamise seisukohalt äärmiselt oluline – ilma vastava juurdepääsuta ei pea kaebaja võimalikuks kaubaturul tegutseda.

[..]

AS HTG Invest on seisukohal, et kuna konkurssi ei korraldatud, siis on AS Tallinna Sadam sellega rikkunud konkurentsiseaduse § 18 lg 1 p-s 1 sätestatud kohustust.

4.2 AS'i Tallinna Sadam vastuväited

Oma vastuväited AS HTG Invest kaebusele esitas AS Tallinna Sadam 2. märtsil 2005.a.

AS Tallinna Sadam on seisukohal, et ta ei oma olulist vahendit AS HTG Invest suhtes, kuivõrd juurdepääs kaidetele ja laevade laadimise võimalus ei sõltu laoplati olemasolust sadama territooriumil, vaid laoplat võib asuda ka väljaspool sadama-ala.

Lisaks väidab AS Tallinna Sadam, et läheduses asub Paldiski Põhjasadam, mis ei kuulu AS-le Tallinna Sadam ja mille looduslikud eeldused sadama on paremad ning kus saaks sarnaste parameetritega infrastruktuuri dubleerida väiksemate kulutustega kui Paldiski Lõunasadamas.

AS Tallinna Sadam väitel ei takista kaebuses nimetatud laoplatsidele juurdepääsu puudumine võimalust kaubaturul tegutseda, kuivõrd AS HTG Invest tegutseb AS-le Tallinna Sadam kuuluvas Vanasadamas laevade laadimise ja lossimise ning kaupade hoiustamisega. Vanasadamas tegutsemist pole AS-l HTG Invest takistatud. Paldiski Lõunasadamas AS HTG Invest ei tegutse ega ole vastavale infrastruktuurile ka kunagi juurdepääsu taotlenud.

[..]

4.3 AS HTG Invest poolt Konkurentsiametis toimunud vestluse käigus antud täiendav teave

21. märtsil 2005.a. Konkurentsiametis toimunud vestlusel andis AS HTG Invest täiendavaid seletusi oma kaebuses märgitud asjaolude kohta.

AS HTG Invest tegutseb käesoleval ajal üksnes Vanasadamas, kus ta käitleb ro-ro laevadel saabuvasid kaupu (veeremit). AS HTG Invest käitleb ainult üldkaupasid (puit, metall jne). Turvast AS HTG Invest praegu ei käitle, kuid soovib seda tulevikus tegema hakata – Vanasadam aga selleks ei sobi.

Paldiski Põhjasadamat ei pea AS HTG Invest mõistlikuks alternatiiviks, kuna seal turvast ei käidelda. Infrastruktuuri ettevalmistamine nõuaks suuri kulutusi (terminali rajamine jne), mida AS HTG Invest teha ei soovi. Pealegi ei kuulu Paldiski Põhjasadam AS-le Tallinna Sadam, vaid vene kapitalile rajatud ettevõtjale, kellega ei ole nii kerge läbi rääkida. Paldiski Põhjasadama omanikuga pole AS HTG Invest seega sadamainfrastruktuurile juurdepääsust rääkinud.

AS HTG Invest on arvamusel, et laoplatsid peavad asuma sadama territooriumil, kuivõrd vastasel juhul lisanduksid märkimisväärsed lisakulutused.

AS-le HTG Invest teadaolevalt ei ole Paldiski Lõunasadama territooriumil ühtegi vaba laoplatsi, seetõttu ei ole AS HTG Invest kunagi otseselt juurdepääsu sadamale taotlenud.

Kuna AS Tallinna Sadam avalikku konkurssi ei korraldanud, ei olnud kellelgi võimalik kaebuses toodud vara kasutusse saamiseks oma pakkumist teha.

4.4 Muu teave

[..]

5. Õiguslik hinnang

Võttes arvesse käesoleva haldusasja menetlemisel kogutud informatsiooni AS HTG Invest tegevuse kohta ning AS HTG Invest ja AS Tallinna Sadam väiteid, tuleb käesolevale juhtumile hinnangu andmisel Konkurentsiameti hinnangul vaadelda AS Tallinna Sadam käitumist ja tegevust eraldi kolmes ajaliselt ja sisuliselt erinevas olukorras:

- AS Tallinna Sadam poolt AS-le HTG Invest juurdepääsu võimaldamine Paldiski Lõunasadama infrastruktuurile enne kaebuse esitamist;
- AS Tallinna Sadam poolt AS-le HTG Invest juurdepääsu võimaldamine Paldiski Lõunasadama infrastruktuurile pärast kaebuse esitamist;

- Kaebuses nimetatud laoplatside ja kaide Esteve Terminal OÜ kasutusse andmine.

5.1 AS HTG Invest juurdepääs Paldiski Lõunasadama infrastruktuurile enne kaebuse esitamist

Nähtuvalt AS Tallinna Sadam ja AS HTG Invest enda ütlustest, käesoleval hetkel AS HTG Invest Paldiski Lõunasadamas ei tegutse. Konkurentsiametile kaebuse esitamise ajal ei olnud AS HTG Invest ka esitanud AS-le Tallinna Sadam ühtegi taotlust Paldiski Lõunasadamas tegutsema hakkamiseks.

Seega, kaebuse esitamise hetkel polnud AS Tallinna Sadam kuidagi AS HTG Invest õigusi rikkunud. Samuti pole Konkurentsiametile esitanud kaebusi muud Paldiski Lõunasadamas tegutsevad või tegutseda soovivad ettevõtjad.

Eeltoodust tulenevalt ei leia Konkurentsiamet, et AS Tallinna Sadam oleks enne kaebuse esitamist õigusvastaselt või põhjendamatult takistanud mõnel ettevõtjal, s.h AS-l HTG Invest Paldiski Lõunasadamas tegutsemast.

Eeltoodud põhjusel puudub ka vajadus uurida ja piiritleda täpsemalt kaubaturge, selgitamaks välja AS'i Tallinna Sadam valduses või omandis olevate oluliste vahendite olemasolu või puudumine ning kooslus, kuivõrd see ei oma antud olukorras mingit tähtsust.

5.2 AS HTG Invest juurdepääs Paldiski Lõunasadama infrastruktuurile pärast kaebuse esitamist

Nähtuvalt AS HTG Invest 21. märtsil 2005.a. antud ütlustest ei olnud AS HTG Invest küll taotlenud juurdepääsu Paldiski Lõunasadamale enne oma kaebuse esitamist, kuna tema valduses oleva informatsiooni kohaselt pole Paldiski Lõunasadamas selleks vabu maatükke, küll aga teatas AS HTG Invest esindaja oma kavatsusest juurdepääsu kirjalikult taotleda.

[..]

Konkurentsiamet on seisukohal, et juurdepääsu saamiseks võimalikule olulisele vahendile peab ettevõtja ise üles näitama initsiatiivi. Võttes arvesse, et olulise vahendi näol on tegemist piiratud ressursiga, ei saa olulise vahendi omanik või valdaja võimaldada sellele juurdepääsu kergekäeliselt, vaid välja tuleb selgitada see ettevõtja, kes, arvestades nii olulise vahendi omaja või valdaja kui ka konkreetse taotlejast ettevõtja õigustatud huve ja olemasolevaid ning prognoositavaid materiaalseid ja mittemateriaalseid (know-how jms) võimalusi, on antud ajahetkel võimeline kõige efektiivsemalt olulist vahendit kasutama.

Pooltevahelist kirjavahetust arvestades toimuvad käesoleval ajal poolte vahel Paldiski Lõunasadama infrastruktuurile juurdepääsu saamise üle läbirääkimised. Seejuures ei anna läbirääkimiste senine käik põhjust kahelda AS Tallinna Sadam käitumise õiguspärasuses, kuivõrd tulenevalt AS HTG Invest poolt AS-le Tallinna Sadam esitatud taotluse üldsõnalisusest AS Tallinna Sadam alles kogub omapoolsete otsustuste tegemiseks vajalikku informatsiooni.

Sellele, kas üld- ja ro-ro kaupsid on võimalik käidelda üksnes Paldiski Lõunasadamas ning kas neid saaks käitlemiseks hoida ka väljaspool sadamat asuvatel laoplatssidel, s.o kas Paldiski Lõunasadam on oluline vahend üld- ja ro-ro kaupade töötlemiseks, ei pea Konkurentsiamet samuti vajalikuks käesoleval hetkel hinnangut anda, kuna see ei mõjutaks käesoleva otsuse lõppjäreldotsi.

Juhul kui selleks tekib reaalne vajadus, annab Konkurentsiamet eeltoodud asjaoludele hinnangu konkreetse juhtumi menetlemisel.

5.3 Kaebuses nimetatud laoplatsside ja kaide Esteve Terminal OÜ kasutusse andmine

Konkurentsiamet leiab, et olukorras, kus seoses [..]. AS Tallinna Sadam poolt valitud viis – anda vara ajutiselt teise samas sadamateritooriumil tegutseva ettevõtja kasutusse eelmise rendilepinguga samaväärsetel tingimustel, oli antud juhul põhjendatud.

[..]. Samalaadse lisaklausliga konkursi korraldamine oleks AS-i Tallinna Sadam seisukohalt riskantsem olnud, võttes arvesse lepinguga kaasnevat ebakindlust kasutusõiguse kestvuse osas, eriti selliste ettevõtjate puhul, kellel tulnuks tegevuse alustamiseks sadamas teha teatavaid investeeringuid.

Konkurentsiameti hinnangul on AS Tallinna Sadam põhjendused [..] veenvad ja põhjendatud. Võimaliku olulise vahendi kasutusse andmine konkursi teel on küll Konkurentsiameti hinnangul üks kohasemaid vahendeid olulise vahendi kasutusõiguse andmiseks, kuid see ei ole siiski ainukeseks võimaluseks. Teatud olukordades ei ole konkursi korraldamine mõistlik või võimalik. Konkurentsiamet on peadirektori 29.11.04 otsuses nr 39-L leidnud, et “...konkurss on üks kõige mõistlikumaid ja soovitatavamaid viise selgitamiseks tingimusi, millistel olulist vahendit omav ettevõtja võimaldab teistel ettevõtjatel ligipääsu olulisele vahendile.” Samas ei tulene eeltoodust, et konkursi korraldamata jätmisega kaasneks automaatselt konkurentsiseaduse rikkumine olulist vahendit omava ettevõtja poolt. Olulist vahendit omav ettevõtja võib valiku langetada ka muudest kriteeriumitest lähtudes, kui need kriteeriumid on objektiivselt põhjendatud. Näiteks on Konkurentsiamet peadirektori 01.09.03 otsuses nr 27-L leidnud, et kuigi AS Termoil ei olnud saanud kai nr 7 eeliskasutusõigust konkursi korras, esinesid objektiivsed põhjused, mis sellise eeliskasutusõiguse siiski seaduslikuks muutsid. Konkurentsiamet leiab, et ka antud juhul on [..].

Eeltoodust tulenevalt ei tuvastanud Konkurentsiamet AS Tallinn Sadam käitumises konkurentsiseaduse rikkumise tunnuseid.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes HMS 43 lg 2 ning KonkS § 63⁴ lg 1 punktist 1,

otsustan lõpetada haldusasja menetlemise AS-le Tallinna Sadam ettekirjutust tegemata.

Otsuse peale võib halduskohtumenetluse seadustiku alusel esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Peeter Tammistu

Otsuse tekstist välja jäetud ärisaladuseks olev teave on tähistatud märkega [..]. Väljavõte on Konkurentsiameti peadirektori haldusmenetluse lõpetamise 25.05.2005. a otsuse nr 28-L originaaliga samane.

*06.06.05 Raul Nugis
III JVO peaspetsialist*